

Til lovforslag nr. L 11. Skriftlig fremsættelse (3. oktober 2007)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om retsafgifter og arveloven (Retsmægling m.v.)

(Lovforslag nr. L 11).

Formålet med lovforslaget er at indføre en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling i civile sager, baseret på den forsøgsordning, som har fungeret ved byretterne i København, Århus, Aalborg og Roskilde samt ved Vestre Landsret siden 2003.

Det grundlæggende formål med at indføre en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling er at give parterne i sager, der er indbragt for domstolene, en mulighed for, hvis de ønsker det, at søge tvisten løst på en anden måde end ved den traditionelle forligsmægling i retten, der bygger på de gældende retsregler, eller ved en dom. Retsmægling kan give mulighed for at nå frem til en aftalt løsning på konflikten, der opleveres som mere tilfredsstillende for begge parter, fordi løsningen ved retsmægling i højere grad kan give parterne indflydelse på forløbet og tage hensyn til parternes underliggende interesser, behov og fremtid.

Forsøgsordningen er blevet evalueret, og af den endelige evalueringsrapport fra marts 2005 fra Justitsministeriets Forskningsenhed fremgår bl.a., at retsmægling samlet set vurderes meget positivt i langt hovedparten af sagerne og af langt hovedparten af de involverede. Evalueringen viser, at der blandt såvel retsmæglerne som parterne og partsadvokaterne er stor opbakning bag forsøgsordningen, og at et stort flertal vil anbefale, at ordningen videreføres.

Lovforslaget bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1481/2006 om reform af den civile

retspleje V (Retsmægling) og er i det væsentligste udformet i overensstemmelse med rådets lovudkast.

Den foreslåede ordning vil ikke begrænse parternes muligheder for at søge bistand fra advokater eller andre til at opnå forligsmæssige løsninger på en konflikt uden at anlægge retssag, f.eks. ved udenretlig mediation.

Forslaget indeholder følgende hovedpunkter:

1) Det foreslås, at retsmægling skal kunne anvendes i borgerlige sager, der verserer ved byret, landsret eller Sø- og Handelsretten. Efter forslaget er retsmægling en generel mulighed i retsplejeloven, som parterne kan anmode retten om adgang til at benytte sig af. Det er herefter retten, der beslutter, om retsmægling kan indledes, og i så fald udpeger en retsmægler til at bistå parterne med selv at nå frem til en aftalt løsning på deres tvist. Det er en forudsætning for retsmægling, at der er tale om en sag, hvor parterne kan indgå gyldig aftale om det eller de spørgsmål, som tvisten omhandler. Hvis parterne derimod ikke er rådige over (dele af) en sag, kan retsmægling efter forslaget ikke finde sted. Som eksempel kan nævnes ægteskabssager, hvor parterne ikke har rådighed over - dvs. ikke frit kan aftale - om skilsmissebetingelserne er opfyldt. Mægling vil derfor ikke kunne finde sted med hensyn til spørgsmålet om ophør af et ægteskab ved skilsmisse, hvorimod der normalt vil kunne ske mægling med hensyn til vilkårene for en skilsmisse, f.eks. spørgsmålet om bidragspligt og forældremyndighed.

2) Efter lovforslaget kan domstolsjurister og advokater udpeges som retsmægler. Det forudsættes, at alle, der udpeges til retsmægler, er skønnet egnede hertil, og har gennemgået et relevant uddannelsesforløb i mægling. I forbindelse med høringen over Retsplejerådets betænkning har det været anført, at også andre faggrupper